

О'QUVCHILARNI KASB-HUNARGA O'QITISHDA SUN'IY INTELLEKTNING ROLI

Xidirov Bobir

Nosirovich

Kitob tumani 2-son

KHM amaliyotchi psixolog

ANNOTATSIYA

Dunyo tez o'zgarayotgan bir paytda ta'lim tizimi ham yangi talablarga javob berishi zarur. Raqamlashtirish barcha sohalarga singari ta'limga ha kirib bormoqda. Sun'iy intellekt esa ta'lim jarayonini shaxslashtirish ta'lim samaradorligini oshirish uchun yangi imkoniyatlar ochadi. Bu maqolada biz sun'iy intellektni o'quvchilarni kasb-hunarga o'qitishda qanday qo'llash mumkinligini batafsil ko'rib chiqamiz.

Kalit so'zlar: Sun'iy intellekt, kasb-hunar, shaxslashtirish, ta'lim, virtual, mehnat bozori, raqamlashtirish, interaktiv, individual.

Kirish

Hozirgi zamon ta'lim tizimida texnologiyalarning o'rni tobora oshib bormoqda. Ayniqsa, kasb-hunar o'qitishda sun'iy intellektning (SI) joriy etilishi zamonaviy mehnat bozorining talablariga mos keluvchi malakali kadrlarni tayyorlash imkoniyatini kengaytiradi. Kasb-hunar o'qitish an'anaviy yondashuvlardan farqli ravishda, o'quvchilarga nazariy bilimlarni real hayotga tatbiq etish imkoniyatini beradi. Sun'iy intellekt esa bu jarayonni shaxsiylashtirish, samaradorligini oshirish va ta'lim jarayonini raqamlashtirishda muhim vosita sifatida xizmat qilmoqda. Ushbu maqolada kasb-hunar o'qitishda sun'iy intellektning imkoniyatlari, afzalliklari va amaliyotga tatbiq etishda duch kelinadigan muammolar tahlil qilinadi.

Asosiy qism

Sun'iy intellektning kasb-hunar o'qitishdagi imkoniyatlari

1. Individuallashtirilgan yondashuv

Sun'iy intellekt yordamida har bir o'quvchining o'ziga xos xususiyatlari hisobga olinadi. Masalan, SI dasturlari o'quvchilarning bilim darajasini tahlil qilib, ularga mos vazifalar va darslarni tavsiya qiladi. Bu usul o'quvchilarning bilim olish jarayonini tezlashtiradi va samaradorligini oshiradi.

2. Interaktiv o'quv muhitini yaratish

Virtual reallik (VR) va qo'shimcha reallik (AR) texnologiyalari yordamida o'quvchilar murakkab kasbiy ko'nikmalarni xavfsiz muhitda o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Masalan, muhandislik yoki tibbiyot sohasida SI yordamida simulyatsiyalar orqali real sharoitlarni yaratish mumkin.

3. Avtomatlashtirilgan nazorat va baholash tizimlari

O'qituvchilar uchun SI vositalari vazifalarni avtomatik baholash, o'quvchilarning bilimlarini tahlil qilish va ularga takliflar berish imkoniyatini taqdim etadi. Bu nafaqat vaqtni tejaydi, balki baholash jarayonini adolatli va shaffof qiladi.

Sun'y intellektning afzalliklari

1. Ta'limning samaradorligini oshirish

SI yordamida o'quv jarayoni yanada qulay va qiziqarli bo'lib, o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi.

Ta'lim jarayonida real hayotdagi masalalarni hal qilish orqali o'quvchilarning amaliy bilimlarini oshirishga yordam beradi.

2. Zamonaviy mehnat bozoriga moslashuv

SI texnologiyalari o'quvchilarga mehnat bozorida talab qilinadigan ko'nikmalarni egallash imkonini beradi. Masalan, dasturlash, tahliliy fikrlash, yoki muammolarni hal qilish kabi malakalar.

3. Resurslardan samarali foydalanish

Sun'iy intellekt vositalari yordamida ta'lim resurslaridan unumli foydalanish imkoniyati yaratiladi. Masalan, masofaviy ta'lim platformalarida o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasida samarali aloqa o'rnatiladi.

Amalga oshirishdagi muammolar

1. Texnologik infratuzilma yetishmasligi

Ko'pgina ta'lim muassasalarida zamonaviy texnik vositalarning yo'qligi yoki yetarlicha rivojlanmagani sun'iy intellektni to'laqonli joriy qilishni qiyinlashtiradi.

2. O'qituvchilar malakasini oshirish zarurati

Sun'iy intellekt vositalaridan samarali foydalanish uchun o'qituvchilarni maxsus tayyorlash lozim. Bu esa vaqt va qo'shimcha mablag' talab qiladi.

3. Moliyaviy cheklovlar

Sun'iy intellektni joriy etish dastlabki bosqichda katta mablag' talab qilishi mumkin. Bu, ayniqsa, rivojlanayotgan davlatlar uchun dolzarb muammodir.

Xulosa

Kasb-hunar o'qitishda sun'iy intellektni qo'llash ta'lim sifatini oshirish va o'quvchilarning kasbiy ko'nikmalarini rivojlantirish uchun ulkan imkoniyatlarni ochadi. Bu nafaqat o'quvchilar uchun, balki o'qituvchilar va ta'lim tizimining boshqa ishtirokchilari uchun ham muhim ahamiyatga ega. Shu bilan birga, Sun'iy intellekt joriy etishda duch kelinadigan muammolarni hal qilish uchun texnologik infratuzilmani rivojlantirish, o'qituvchilarni tayyorlash va moliyaviy resurslarni

optimallashtirish zarur. Kelajakda sun'iy intellektni kengroq qo'llash orqali ta'lim jarayonida yangi yutuqlarga erishish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Ta'limda sun'iy intellekt va texnologiyalar bo'yicha ilmiy maqolalar:

Holmes, W., Bialik, M., & Fadel, C. (2019). Artificial Intelligence in Education: Promises and Implications for Teaching and Learning. Boston: Center for Curriculum Redesign.

Luckin, R. (2018). Machine Learning and Human Intelligence: The Future of Education for the 21st Century. UCL Institute of Education Press.

2. UNESCO (2020). The Role of Artificial Intelligence in Technical and Vocational Education and Training (TVET). UNESCO Publishing.

3. World Economic Forum (2021). The Future of Jobs Report.

4. Coursera Blog. (2022). "AI in Vocational Training: Trends and Applications."